

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
Sub-district Quality Management Strategies for Schools
Under the Office of the Basic Education Commission

รักษุณณ์ เผ่าผาง*
ดร.ชัตติยา ดวงสำราญ**

บทคัดย่อ

ดุษฎีนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) พัฒนากลยุทธ์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 4) ประเมินและรับรองกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศที่เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 364 โรงเรียน โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสม เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแบบสอบถาม แบบตรวจสอบและประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และแบบประเมินและรับรองกลยุทธ์วิธีการทางสถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี PNI Modified และการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียน มีการดำเนินงานของสภาพแวดล้อมภายใน ด้านกระบวนการ (PROCESS) อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านกระบวนการบริหาร (PIE Cycle) ด้านปัจจัยนำเข้า (INPUT) ด้านผลผลิต (OUTPUT) ด้านผลลัพธ์ (OUTCOME) ตามลำดับ และมีสภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้อต่อการบริหาร อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านเทคโนโลยี รองลงมาคือด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง และนโยบายของรัฐบาล ตามลำดับ

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

E-mail: raksaya536@gmail.com, โทร. 0958914536

** อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. จุดแข็งด้านปัจจัยนำเข้า (INPUT) ได้แก่ บุคลากร จุดแข็งด้านกระบวนการ (PROCESS) ได้แก่กระบวนการบริหาร และกระบวนการนิเทศและติดตามประเมินผล จุดแข็งด้านผลผลิต (OUTPUT) ได้แก่ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จุดแข็งด้านกระบวนการบริหาร (PIE Cycle) ได้แก่การประเมินผล การวางแผนและการนำแผนสู่การปฏิบัติ ส่วนจุดอ่อนด้านปัจจัยนำเข้า (INPUT) ได้แก่วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ และงบประมาณ จุดอ่อนด้านผลผลิต (OUTPUT) ได้แก่ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และผู้เรียนมีความรู้ตามหลักสูตร จุดอ่อนด้านผลลัพธ์ (OUTCOME) ได้แก่ผู้เรียนเป็นคนดีคนเก่ง มีความสุขและมีงานทำ และโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน จุดอ่อนด้านกระบวนการ (PROCESS) ได้แก่กระบวนการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังพบว่าด้านเทคโนโลยีและด้านเศรษฐกิจเป็นโอกาส ด้านสังคม ด้านการเมืองกฎหมายและนโยบายของรัฐบาล เป็นภาวะคุกคาม

คำสำคัญ : กลยุทธ์การบริหาร, คุณภาพประจำตำบล

ABSTRACT

This thesis aims to 1) study the condition of the administration of subdistrict schools with quality potential under the Office of the Basic Education Commission 2) analyze the Strengths, Weaknesses, Opportunities highly conducive to management that has the highest average is technology, followed by economic, social, political and government policies, respectively. Desirable conditions for the management of subdistrict schools with quality potential under the Office of the Basic Education Commission require the process aspect of the internal environment to be at the highest level with the highest average, followed by the Input, PIE Cycle, Outcome and Output aspects, respectively. The external environment requires the highest level of technological and economic demands, followed by social political and government policies, respectively.

In short, the process-side is the internal environment that ranks highest in both current and desirable conditions. As for the external environment, when the mean was sorted from high to low, it was found that the order was consistent in all respects for both current and desirable conditions. These are technology, economic, social, political and government policies. And Threats regarding the management of the aforementioned schools 3) develop strategies for the management of these schools; and 4) assess and certify their management strategies. The samples used were primary schools across the country that has been deemed to have the potential to become quality schools in their subdistricts, totaling 364 schools. Mixed research methods were used; the tools used were semi-structured interviews, questionnaires, audits, probability and feasibility assessments, as well as strategy assessments and certification. Statistics used in the

analysis of data include frequencies, percentages, averages, standard deviations and PNI Modified indices, as well as descriptive content analyses.

Research results found that:

1. The present condition of the administration has a high internal environment level in the Process aspect, which also has the highest average. This is followed by the PIE Cycle, Input, Output and Outcome aspects, respectively. The external environmental factor
2. Strengths in the Input aspect are personnel, while Process strengths are the management process and the process of supervision and monitoring. Output strengths include learners having desirable attributes. Strengths in the PIE Cycle include evaluation, planning and the implementation of the plan. Input weaknesses are materials, tools, media, technology, learning resources, and budgets. Output weaknesses are learners who have 21st century skills and learners having knowledge according to the curriculum. Weaknesses in outcomes are good and smart learners who are happy and employed, as well as when the school is accepted by the community. Process weaknesses are the teaching and learning process. In addition, technological and economic aspects were found to be opportunities, while social, political, legal and government policies are threats.

Keywords: Management Strategies, Sub-district Quality

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปีงบประมาณ 2562 กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยคัดเลือกโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด คือเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีความพร้อมเข้าร่วมการพัฒนา ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนการคมนาคมและการสื่อสารสะดวก มีพื้นที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ สามารถรองรับการเพิ่มจำนวนนักเรียนได้ในอนาคต รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ยินดีให้ความร่วมมือและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และผ่านการพิจารณาคัดเลือกกลั่นกรองให้ความเห็นชอบผ่านกระบวนการประชาคม 3 ระดับ คือ ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ตามลำดับ โดยตั้งเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 7,255 โรงเรียน นอกจากนั้นในปีงบประมาณ 2563 ยังมีแผนที่จะขยายผลไปยังโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาประจำอำเภอ และโรงเรียนพื้นที่พิเศษ (Stand Alone) ตามลำดับ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการพัฒนาการศึกษาไทยในเชิงระบบอย่างแท้จริง ในอนาคตโรงเรียนคุณภาพเหล่านี้จะส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเข้าถึงการบริการที่มีคุณภาพทั่วถึงเป็นธรรม ได้รับความรู้ด้านกระบวนการและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ ซึ่งในส่วนของผู้บริหาร ครู และ

บุคลากรทางการศึกษาก็จะมีความพร้อมทั้งสมรรถนะศักยภาพและความสามารถในการบริหารจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนจะกลายเป็นต้นแบบโรงเรียนคุณภาพที่มีความพร้อมในทุกด้าน และเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนที่ทุกภาคส่วนให้การยอมรับเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อคุณภาพของโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตลอดจนมีความรู้ความสามารถตรงกับความต้องการและทิศทางในการพัฒนาประเทศอันจะเป็นการเตรียมความพร้อมในการวางรากฐานของประเทศไทยให้มีความมั่นคงที่จะก้าวไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ (ปีงบประมาณ 2562–2564) ดังนี้

ระยะที่ 1 ตรวจสอบและเปิดรับ เป็นการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลบนสภาพพื้นฐานของโรงเรียน โดยเริ่มจากการประเมินตนเองของโรงเรียนเทียบกับมาตรฐานการศึกษา การสร้างการรับรู้และปรับทัศนคติให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ตรงกัน และการสร้างเครือข่ายการพัฒนาโดยเปิดโอกาสให้หน่วยงานในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล

ระยะที่ 2 เสริมความรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน อาทิ การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และชุมชน ในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการบริหารจัดการศึกษา การยกระดับขีดความสามารถของผู้บริหารของโรงเรียนให้สอดคล้องการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญและเื้อื้อต่อสร้างทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพต่อผู้เรียน

ระยะที่ 3 พัฒนาสู่โรงเรียนของชุมชน เมื่อโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนทั้งด้านกายภาพและคุณภาพแล้วจำเป็นต้องสร้างทักษะการสื่อสารและความร่วมมือเพื่อสร้างความยั่งยืนของการเป็นโรงเรียนของชุมชน รวมทั้งการสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านแนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เป็นต้น (สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2562)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อประเมินและรับรองกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อนำมาวิเคราะห์ผลการวิจัย และทำการออกแบบการวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนี PNI Modified และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนระดับประถมศึกษาที่เข้าโครงการเป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7,079 โรงเรียน (ข้อมูล สพฐ. 2562)

กลุ่มตัวอย่าง การทำวิจัยเชิงปริมาณในขั้นตอนที่ 2 ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากจำนวนประชากร 7,079 โรงเรียน (ข้อมูล สพฐ. 2562) ใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (วรณัฏฐ์ แกมเกตุ. 2551, หน้า 201) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 โรงเรียน เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบ่งเป็น 6 ภาค (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา) คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคใต้ แล้วใช้วิธีการจับฉลาก เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่กระจายอยู่ทั่วประเทศตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างย่อยตามสัดส่วน (Proportional Allocations) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552, หน้า 134-135) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่ต้องการจำนวน 364 โรงเรียน ตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างย่อยตามสัดส่วน (Proportional Allocations)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นในแต่ละประเด็นตัวชี้วัดของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลกับกระบวนการบริหารและภารกิจการบริหารโรงเรียน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเป็นคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบสัมภาษณ์ ได้โทรศัพท์นัดหมายวัน เวลาล่วงหน้า และทำการสัมภาษณ์แบบ Face to Face

2. เครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบสอบถาม ได้จัดส่ง รับแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ตามวันเวลาที่ได้นัดหมายไว้

3. เครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบประเมิน ได้โทรศัพท์นัดหมายวัน เวลาล่วงหน้าและส่งแบบประเมิน

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1) สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยภาพรวม พบว่าด้านกระบวนการ (PROCESS) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28, S.D.=0.52$) รองลงมาคือ กระบวนการบริหาร (PIE Cycle) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23, S.D.=0.58$) ปัจจัยนำเข้า (INPUT) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18, S.D.=0.51$) และลำดับสุดท้ายคือผลผลิต (OUTPUT) และผลลัพธ์ (OUTCOME) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13, 4.13 S.D.=0.56, 0.57$) ตามลำดับ ส่วนสภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11, S.D.=0.61$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านเทคโนโลยี ($\bar{X}=4.14, S.D.=0.63$) รองลงมาคือด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X}=4.13, S.D.=0.65$) ด้านสังคม ($\bar{X}=4.12, S.D.=0.61$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการเมืองและนโยบายของรัฐบาล ($\bar{X}=4.06, S.D.=0.70$)

2) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดยภาพรวม พบว่า กระบวนการ (PROCESS) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.70, S.D.=0.45$) รองลงมาคือปัจจัยนำเข้า (INPUT) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69, S.D.=0.44$) กระบวนการบริหาร (PIE Cycle) ผลลัพธ์ (OUTCOME) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66, 4.66, S.D.=0.46, 0.49$) ตามลำดับ และลำดับสุดท้าย ผลผลิต (OUTPUT) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65, S.D.=0.49$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69, S.D.=0.46$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านเทคโนโลยี ($\bar{X}=4.70, S.D.=0.47$) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X}=4.70, S.D.=0.49$) เท่ากัน รองลงมาคือด้านสังคม ($\bar{X}=4.69, S.D.=0.48$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการเมืองและนโยบายของรัฐบาล ($\bar{X}=4.68, S.D.=0.52$)

ผลการศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) ผลจากการศึกษาจุดแข็ง ของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 5 ด้านคือ 1) ด้านกระบวนการบริหาร (PIE Cycle) 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (INPUT) 3) ด้านกระบวนการ (PROCESS) 4) ด้านผลผลิต (OUTPUT) และ 5) ด้านผลลัพธ์ (OUTCOME) พบว่า ประเด็นปัจจัยที่มีสภาพเป็นจุดแข็งเรียงตามลำดับ อันดับที่ 1 คือด้านกระบวนการ (PROCESS) ($PNI_{Modified} = 0.0990$) อันดับที่ 2 คือ ด้านกระบวนการบริหาร (PIE Cycle) ($PNI_{Modified} = 0.1015$) อันดับที่ 3 คือด้านปัจจัยนำเข้า (INPUT) ($PNI_{Modified} = 0.1229$) อันดับที่ 4 คือ ด้านผลผลิต(OUTPUT) ($PNI_{Modified} = 0.1264$) อันดับที่ 5 คือด้านผลลัพธ์ (OUTCOME) ($PNI_{Modified} = 0.1284$)

ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 13 กลยุทธ์รอง และ 69 วิธีดำเนินการ

กลยุทธ์หลักที่ 1 เร่งรัดจัดการศึกษาที่ตอบสนองการมีงานทำในอนาคต ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 1.1 เพิ่มศักยภาพผู้เรียนให้มีความพร้อมกับการทำงานในอนาคต มีวิธีดำเนินการ 6 ข้อ กลยุทธ์รอง 1.2 จัดตั้งแหล่งการเรียนรู้งานอาชีพเพื่อตอบสนองการมีงานทำในอนาคต มีวิธีดำเนินการ 7 ข้อ

กลยุทธ์หลักที่ 2 เสริมสร้างการยกระดับคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 2.1 พัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างการยกระดับคุณภาพผู้เรียน มีวิธีดำเนินการ 6 ข้อ กลยุทธ์รอง 2.2 พัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างการยกระดับคุณภาพผู้เรียน มีวิธีดำเนินการ 5 ข้อ กลยุทธ์รอง 2.3 สร้างแรงจูงใจการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเสริมสร้างการยกระดับคุณภาพผู้เรียนมีวิธีดำเนินการ 5 ข้อ

กลยุทธ์หลักที่ 3 ระดมทรัพยากรและปัจจัยที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษา ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 3.1 สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมีวิธีดำเนินการ 5 ข้อ กลยุทธ์รอง 3.2 จัดหางบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษามีวิธีดำเนินการ 4 ข้อ และกลยุทธ์รอง 3.3 พัฒนาศักยภาพผู้บริหารและครูเพื่อสร้างคุณภาพผู้เรียนมีวิธีดำเนินการ 7 ข้อ

กลยุทธ์หลักที่ 4 ขับเคลื่อนการเรียนรู้ด้วยพลังของรัฐและชุมชนเพื่อเสริมพลังความร่วมมือ ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 4.1 เสริมสร้างพลังการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน มีวิธีดำเนินการ 5 ข้อ กลยุทธ์รอง 4.2 ประสานโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาด้านการวางแผนและการนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อเสริมพลังความร่วมมือมีวิธีดำเนินการ 5 ข้อ กลยุทธ์รอง 4.3 ขับเคลื่อนกระบวนการนิเทศและติดตามประเมินผลเพื่อเสริมพลังความร่วมมือ มีวิธีดำเนินการ 4 ข้อ กลยุทธ์รอง 4.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการประเมินผลเพื่อเสริมพลังความร่วมมือ และกลยุทธ์รอง 4.5 เสริมสร้างกระบวนการบริหารที่มุ่งประสิทธิภาพเพื่อเสริมพลังความร่วมมือมีวิธีดำเนินการ 6 ข้อ

ผลการประเมินและรับรองกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) ผลการประเมินและรับรองกลยุทธ์หลัก การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของกลยุทธ์หลักทั้ง 4 กลยุทธ์ มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 85.63 อยู่ในระดับมากที่สุด และมีผลการประเมินและรับรองเป็นรายกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 เร่งรัดจัดการศึกษาที่ตอบสนองการมีงานทำในอนาคต มีความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดคือร้อยละ 85.00 โดยมีความเป็นประโยชน์และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด มีความเป็นไปได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 88.89, 86.67, 83.33, 81.11) ตามลำดับ

กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างการยกระดับคุณภาพผู้เรียน มีความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดคือร้อยละ 85.83 โดยมีความเป็นประโยชน์ ความถูกต้อง ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อย่างอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 90.00, 85.56, 85.56, 82.22) ตามลำดับ

กลยุทธ์ที่ 3 ระดมทรัพยากรและปัจจัยที่จำเป็นต่อการศึกษา มีความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดคือร้อยละ 86.39 โดยมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้อย่างถูกต้อง ความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 87.78, 86.67, 85.56, 85.56) ตามลำดับ

กลยุทธ์ที่ 4 ขับเคลื่อนการเรียนรู้ด้วยพลังของรัฐและชุมชนเพื่อเสริมพลังความร่วมมือ มีความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดคือร้อยละ 85.28 โดยมีความเป็นประโยชน์ ความถูกต้อง ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อย่างอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 87.78, 85.56, 85.56, 82.22) ตามลำดับ

2) ผลการประเมินและรับรองกลยุทธ์รอง การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของกลยุทธ์รองทั้ง 13 กลยุทธ์ ได้รับการรับรองอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 9 กลยุทธ์ ระดับมาก จำนวน 4 กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์รองที่ 1.1 เพิ่มศักยภาพผู้เรียนให้มีความพร้อมกับการทำงานในอนาคต ในภาพรวม 4 ด้าน ได้รับการรับรองอยู่ในระดับมาก มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 84.44 โดยมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 91.11 มีความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นไปได้อย่างอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 84.44, 81.11, 81.11) ตามลำดับ

กลยุทธ์รองที่ 1.2 จัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ฐานอาชีพเพื่อตอบสนองการมีงานทำในอนาคต ในภาพรวม 4 ด้าน ได้รับการรับรองอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 85.83 โดยมีความเป็นประโยชน์ เหมาะสม ถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 87.78, 87.78, 85.56) ตามลำดับ และมีความเป็นไปได้อย่างอยู่ในระดับมากร้อยละ 82.22

กลยุทธ์รองที่ 2.1 พัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างยกระดับคุณภาพผู้เรียนในภาพรวม 4 ด้าน ได้รับการรับรองอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 85.00 โดยมีความถูกต้อง เป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 88.89, 87.78) ตามลำดับ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 83.33, 80.00) ตามลำดับ

กลยุทธ์รองที่ 2.2 พัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในภาพรวม 4 ด้าน ได้รับการรับรองอยู่ในระดับมาก มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 84.44 โดยมีความเป็นประโยชน์ เหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 87.78, 85.56) ตามลำดับ และมีความถูกต้อง เป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 83.33, 81.11) ตามลำดับ

กลยุทธ์รองที่ 2.3 สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเสริมสร้างการยกระดับคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวม 4 ด้าน ได้รับการรับรองอยู่ในระดับมาก มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 84.44 โดยมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 87.78 มีความเหมาะสม ถูกต้อง และเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 84.44, 83.33, 82.22) ตามลำดับ

กลยุทธ์รองที่ 3.1 สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ในภาพรวม 4 ด้าน ได้รับการรับรองอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 86.94 โดยมีความเป็นประโยชน์ ถูกต้อง เหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 88.89, 87.78, 86.67, ตามลำดับ และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากร้อยละ 84.44

กลยุทธ์รองที่ 3.2 จัดหางบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ในภาพรวม 4 ด้าน ได้รับการรับรองอยู่ในระดับมาก มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 84.17 โดยมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 86.67) และมีความเป็นไปได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 84.44, 83.33, 82.22) ตามลำดับ

กลยุทธ์รองที่ 3.3 พัฒนาศักยภาพผู้บริหารและครูเพื่อสร้างคุณภาพผู้เรียนในภาพรวม 4 ด้าน ได้รับการรับรองอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 86.67 โดยมีความเป็นประโยชน์ ถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 91.11, 86.67) และมีความเหมาะสม เป็นไปได้อยู่ในระดับมากเท่ากันคือร้อยละ 84.44

กลยุทธ์รองที่ 4.1 เสริมสร้างพลังการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวม 4 ด้าน ได้รับการรับรองอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 85.28 โดยมีความถูกต้องเป็นไปได้อย่างดี เป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากันคือร้อยละ 85.56 และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 84.44

กลยุทธ์รองที่ 4.2 ประสานโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาด้านการวางแผนและการนำแผนสู่ การปฏิบัติเพื่อเสริมพลังความร่วมมือ ในภาพรวม 4 ด้าน ได้รับการรับรองอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 86.11 โดยมีความเป็นไปได้อย่างดี เป็นประโยชน์ ถูกต้อง และเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 86.67, 86.67, 85.56, 85.56) ตามลำดับ

กลยุทธ์รองที่ 4.3 ขับเคลื่อนกระบวนการนิเทศและติดตามประเมินผลเพื่อเสริมพลังความร่วมมือในภาพรวม 4 ด้าน ได้รับการรับรองอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 85.83 โดยมีความเป็นประโยชน์

เหมาะสม และถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 86.67, 86.67, 85.56) ตามลำดับ และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากร้อยละ 84.44

กลยุทธ์รองที่ 4.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อเสริมพลังความร่วมมือ ในภาพรวม 4 ด้าน ได้รับการรับรองอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 88.33 โดยมีความถูกต้อง เป็นประโยชน์ และเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 92.22, 91.11, 85.56) ตามลำดับ และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากร้อยละ 84.44

กลยุทธ์รองที่ 4.5 เสริมสร้างกระบวนการบริหารที่มุ่งประสิทธิภาพเพื่อเสริมพลังความร่วมมือ ในภาพรวม 4 ด้าน ได้รับการรับรองอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 86.39 โดยมีความเป็นประโยชน์ ถูกต้อง เหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 90.00, 85.56, 85.56) อยู่ในระดับมากร้อยละ 84.44 และมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากร้อยละ 84.44

อภิปรายผลการวิจัย

ศึกษาสภาพของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1) สภาพของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน 5 ด้าน คือด้านกระบวนการบริหาร (PIE Cycle) ด้านปัจจัยนำเข้า (INPUT) ด้านกระบวนการ (PROCESS) ด้านผลผลิต (OUTPUT) และด้านผลลัพธ์ (OUTCOME) พบว่าในภาพรวมมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านกระบวนการ (PROCESS) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ทั้งนี้อาจเพราะการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีขั้นตอนเป็นลำดับตั้งแต่ต้นจนจบแล้วเสร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ขั้นตอนดังกล่าวช่วยให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์และเป้าหมายได้ โดยใช้เวลาและทรัพยากรน้อยที่สุด ดังนั้นกระบวนการ (PROCESS) จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารเชิงกลยุทธ์ สอดคล้องกับแนวคิดของ ราตรี ศรีไพรวรรณ (2555, หน้า 251-274) ได้วิจัยการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสู่ ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการนำองค์กร ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และด้านการจัดการกระบวนการ ความต้องการในการพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.12 (PNI modified= 0.12) และ Reali (2010) ที่ศึกษาบริบทที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่สำคัญคือด้านกระบวนการ (Process) การส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้วิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา นักเรียนสามารถวิเคราะห์กระบวนการที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้ว่าสร้างสรรค์หรือไม่ เช่นการใช้กระบวนการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ สทาพร พงษ์พิบูล (2560, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการบริหาร

การศึกษากับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาของไทยปัจจุบันที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมยุค “เศรษฐกิจฐานความรู้” (Knowledge based Economy society) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาวการณ์แข่งขันทางสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการเมืองการปกครอง ตลอดจนโครงสร้างของประชากรในศตวรรษที่ 21

2) สภาพของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก 4 ด้านคือ ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social – Cultural Factors: S) ด้านเทคโนโลยี (Technological Factors: T) ด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors: E) และด้านนโยบายของรัฐบาล (Political and Legal Factors: P) พบว่า ด้านเทคโนโลยี มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่อยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากันมี 2 ด้าน คือด้านเทคโนโลยี และด้านเศรษฐกิจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโลกในยุคปัจจุบันระบบเทคโนโลยีมีความเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต การนำเทคโนโลยีมาจัดการสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับโรงเรียนที่สามารถช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน ช่วยให้การแก้ปัญหาต่างๆ รวดเร็วขึ้น การติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพ ประหยัดต้นทุนและเวลาในการดำเนินงานด้านต่างๆ และยังช่วยให้การเรียนรู้ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของปวกเกศ ชนะโยธา (2557, หน้า 288) เรื่องการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่าด้านสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด ผู้บริหารมีความเห็นด้วยในการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและบุคคลภายนอกอย่างเป็นสาธารณะ และเห็นความสำคัญในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นสื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถสอนผู้เรียนได้อีกเป็นจำนวนมากโดยช่วยในการประหยัดเวลาและเข้าถึงได้จากหลากหลายสถานที่ช่วยส่งเสริมการดึงดูดและกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ในส่วนของประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดคือ การส่งเสริมด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดคือ การส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน เป็นต้น การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และยังเป็นโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนของชุมชนอย่างแท้จริงและมุ่งจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของชุมชน สอดคล้องกับวาสนา ชูแสง (2557, บทคัดย่อ) พบว่าหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ 1) ควรมีการศึกษาพื้นฐานของชุมชนนั้นให้เข้าใจเพื่อปรับวิธีการดำเนินงานให้เหมาะสมกับคนในชุมชน 2) มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง เพื่อให้โรงเรียนและชุมชนมีความเข้าใจที่ตรงกัน และควรมีเนื้อหาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เข้าใจง่ายและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 3) มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทั้งในและนอกโรงเรียน ซึ่งจะต้องมีความคล่องตัวและสามารถยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ อีกทั้งใช้วิธีการที่ง่ายและเป็นกันเองกับคนในชุมชน 4) โรงเรียนควรยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคนในชุมชน

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) จุดแข็งของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 5 ด้านคือ ด้านกระบวนการบริหาร (PIE Cycle) ด้านปัจจัยนำเข้า (INPUT) ด้านกระบวนการ (PROCESS) ด้านผลผลิต (OUTPUT) และด้านผลลัพธ์ (OUTCOME) พบว่าประเด็นปัจจัยที่มีสภาพเป็นจุดแข็งเรียงตามลำดับ อันดับที่ 1 คือ ด้านกระบวนการ (PROCESS) เมื่อวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็นในรายละเอียด พบว่าด้านกระบวนการ มีจุดแข็ง 2 ข้อ คือ ผู้บริหารมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพภายในที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ และผู้บริหารมีกระบวนการ ในการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าเรียนอย่างเท่าเทียมกันและเรียนจนจบหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา ในการบริหารและการจัดการศึกษาที่เน้นการประกันคุณภาพภายในนั้นผู้บริหารเป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีบทบาทในการเป็นผู้นำ เป็นผู้อำนวยการและเป็นผู้อำนวยความสะดวกที่จะต้องพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติจนเป็นที่ยอมรับและนิยมชมชอบของผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สอดคล้อง กับงานวิจัยของ จินตนา เทียมทิพร และคณะ (2555, หน้า 79) พบว่า ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมากเรียงลำดับ คือด้านลักษณะผู้บริหาร ด้านการบริหารจัดการ ด้านลักษณะบุคลากร ด้านลักษณะทรัพยากร และด้านลักษณะวัฒนธรรมองค์กร ประเด็นกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีจุดแข็ง 2 ข้อ คือครูใช้กระบวนการวัดและประเมินผลแบบมีส่วนร่วม และโรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหากสถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมได้แล้วก็จะเป็นแนวทางแห่งความสำเร็จแรกที่จะนำไปสู่การเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ประเด็นกระบวนการนิเทศและติดตามประเมินผลมีจุดแข็ง 2 ข้อ คือผู้บริหารมีกระบวนการนิเทศภายในตามแผนการนิเทศที่กำหนด และผู้บริหารมีการนำผลการนิเทศติดตามประเมินผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางาน เป็นต้น

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 13 กลยุทธ์รอง 69 วิธีดำเนินการ

กลยุทธ์หลักที่ 1 เร่งรัดจัดการศึกษาที่ตอบสนองการมีงานทำในอนาคต ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 1.1 เพิ่มศักยภาพผู้เรียนให้มีความพร้อมกับการทำงานในอนาคต กลยุทธ์รอง 1.2 จัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ฐานอาชีพเพื่อตอบสนองการมีงานทำในอนาคต ซึ่งผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับกลยุทธ์นี้ และรับรองว่ามีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเพราะการมีงานทำเป็นเป้าหมายสำคัญของชีวิตซึ่งสามารถสะท้อนได้จากการศึกษาที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อการมีงานทำที่ดีในอนาคต และผู้บริหาร ครูเป็น

กุญแจสำคัญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองการมีงานทำในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของยลพรรษย์ ศิริรัตน์ และ มัทนา วังถนอมศักดิ์ (2561, หน้า 488) ที่ได้ศึกษาเรื่องตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา มีผลการวิจัยพบว่า 1. ตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) คุณภาพการบริหาร ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อยคือ หลักการบริหารและการบริหารจัดการ 2) คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อยคือ ศักยภาพผู้เรียนและคุณลักษณะผู้เรียน 3) คุณภาพครู และ 4) คุณภาพสถานศึกษา 2. ผลการยืนยันตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยการสนทนากลุ่ม พบว่ามีความสอดคล้องและถูกต้อง พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เช่น โรงเรียนควรกำหนดนโยบายพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นเลิศ ผู้บริหารควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำนโยบายการศึกษาระดับสถานศึกษา ครูควรมีวิธีจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้ตาม ศักยภาพ นักเรียนควรแสวงหาความรู้ในการประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

กลยุทธ์หลักที่ 2 เสริมสร้างการยกระดับคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 2.1 พัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างการยกระดับคุณภาพผู้เรียน กลยุทธ์รอง 2.2 พัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างการยกระดับคุณภาพผู้เรียนและกลยุทธ์รอง 2.3 สร้างแรงจูงใจการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเสริมสร้างการยกระดับคุณภาพผู้เรียน กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเพราะคุณภาพผู้เรียน นับเป็นจุดเน้นของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้นั้นเป็นหัวใจของการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรเป็นแผนแม่บทในการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดและจัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร ดังนั้นควรทำให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีเป้าหมาย และประเมินตนเองจากความสำเร็จตามเป้าหมาย เพราะจะทำให้เห็นนักเรียนเห็นผลที่เกิดจากการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน ก่อให้เกิดกำลังใจในการเรียนเนื้อหาต่อไป ดังผลงานวิจัยของโคลแมน (Coleman, 2008) เรื่องบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้และกระบวนการปรับปรุงสถานศึกษา ความสามารถในการสร้างองค์ความรู้มีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ในความท้าทายของการปรับปรุงสถานศึกษา เป้าหมายของการปรับปรุง คือ การปรับปรุงการเรียนการสอนและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การใช้ประโยชน์จากข้อมูลและความรู้ที่ใช้อยู่ร่วมกันผ่านการจัดการความรู้และกลายเป็นเครื่องมือในการจัดการประสิทธิภาพการทำงาน ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่เหมาะสมและทั่วถึง ในการจัดการความรู้และกลยุทธ์จะตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่ลึกซึ้งซึ่งมีความสามารถที่ดีที่สุดในการปรับปรุงข้อมูลสถานศึกษา การปฏิรูปกระบวนการและผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้กลยุทธ์การจัดการความรู้ในการตัดสินใจทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์หลักที่ 3 ระดมทรัพยากรและปัจจัยที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษาประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 3.1 สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายกลยุทธ์รอง 3.2 จัดหางบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษา และกลยุทธ์รอง 3.3 พัฒนาศักยภาพผู้บริหารและครูเพื่อสร้างคุณภาพผู้เรียน กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเพราะโรงเรียนที่มีคุณภาพและมาตรฐานต่ำ มีพื้นฐานความขาดแคลนทั้ง งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ขาดแคลนครู ทั้งปริมาณและคุณภาพ ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากชุมชนบาง

แห่งตั้งอยู่ในเขตชนบทจึงมีความเสียเปรียบด้านปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความไม่เสมอภาคในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถึงแม้ว่ารัฐบาลพยายามที่จะจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวให้กับโรงเรียนต่างๆ แต่ปัญหาเรื่องความพอเพียง ความเสมอภาคและคุณภาพก็ยังคงมีอยู่ ผู้บริหารและครูนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นถ้าสามารถพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารและครูให้มีความเป็นมืออาชีพได้ ผู้บริหารและครูก็จะสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้มากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ อิกกินส์ เจมส์ เอ็ม (2554) (วิทยา สุหฤทธดำรง และ ธนะศักดิ์ พิงษ์อ้าว, ผู้แปล). ที่ระบุว่าองค์ประกอบของความเป็นองค์การที่มีความคิดสร้างสรรค์สำหรับการแก้ไขปัญหาหนึ่งนั้นคือการจัดสรรทรัพยากรลงทุนให้มาก จัดให้เหมาะสมกับด้านการวิจัยและการพัฒนาฝึกฝนด้านการจัดการความรู้และการเรียนรู้ของนักเรียน พรทิพย์ หลักเฉลิมพร (2559, หน้า21) ทรัพยากรทางการศึกษามี 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ทรัพยากรบุคคล 2) ทรัพยากรด้านงบประมาณ 3) ทรัพยากรด้านวัสดุ อุปกรณ์ และ 4) ทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ จันทิมา อัสชะสวัสดิ์ (2556, หน้า 103) ทรัพยากรเป็นตัวกลางหรือตัวกระตุ้นที่ทำให้กิจกรรมขององค์การหรือหน่วยงานดำเนินไปได้ และทรัพยากรจะมีบทบาทต่อกิจกรรมหรือการดำเนินการกิจขององค์การ หรือหน่วยงานทั้งในด้านของปริมาณและคุณภาพ สุภาภรณ์ บัวจันทร์ (2561, หน้า14) ทรัพยากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารงาน 4 งานในปัจจุบัน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไปในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสิ่งที่สำคัญก็คือถ้าทรัพยากรทางการศึกษามีอย่างพอเพียงและมีคุณภาพต่อการจัดการก็จะทำให้การดำเนินงานทุกอย่างเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

กลยุทธ์หลักที่ 4 ขับเคลื่อนการเรียนรู้ด้วยพลังของรัฐและชุมชนเพื่อเสริมพลังความร่วมมือ ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 4.1 เสริมสร้างพลังการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์รอง 4.2 ประสานโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาด้านการวางแผนและการนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อเสริมพลังความร่วมมือ กลยุทธ์รอง 4.3 ขับเคลื่อนกระบวนการนิเทศและติดตามประเมินผลเพื่อเสริมพลังความร่วมมือ กลยุทธ์รอง 4.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อเสริมพลังความร่วมมือ และกลยุทธ์รอง 4.5 เสริมสร้างกระบวนการบริหารที่มุ่งประสิทธิภาพเพื่อเสริมพลังความร่วมมือ กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเพราะการพัฒนาการศึกษาที่มีความจำเป็นที่หลายภาคส่วนต้องมีส่วนร่วม มีบทบาทช่วยเหลือและส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพสถาบันการศึกษา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุน ส่งเสริมการขับเคลื่อนการเรียนรู้ด้วยพลังของรัฐและชุมชนเพื่อเสริมพลังความร่วมมือ โดยเอื้ออำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ทั้งการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะของครู ส่งเสริมให้กำลังใจครูในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมงานวิจัย จัดทางงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล

การประเมินและรับรองกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 13 กลยุทธ์รอง และ 69 วิธีดำเนินการ มีผลการประเมินและรับรองกลยุทธ์ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในโรงเรียนโดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์การจัดทำกลยุทธ์ที่ดีสำหรับสถานศึกษา (รังสรรค์ มณีเล็ก, 2549) พบว่ามีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ดังนี้คือ 1) ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ จากผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 85.56 ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด 2) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เนื่องจากเป็นกลยุทธ์ที่พัฒนาจากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 87.50 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 3) ทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม โดยคาดว่าจะการดำเนินการตามกลยุทธ์หลักทั้ง 4 กลยุทธ์ ที่ได้พัฒนาขึ้นจะช่วยให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ตามกรอบแนวคิดการพัฒนากลยุทธ์ (พฤทธิ ศรีบริวรรณพิทักษ์ (2552), รังสรรค์ มณีเล็ก (2549)) ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก SWOT Analysis การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic formulation) การประเมินและตรวจสอบกลยุทธ์ (Strategic evaluation and validation) และการปรับปรุงกลยุทธ์ (Strategic improvement) จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตามกรอบแนวคิดการประเมินและรับรองกลยุทธ์ของ Madaus และ Stufflebeam (Madaus & Stufflebeam, 1983) ซึ่งเป็นการประเมินองค์ประกอบ 4 ด้าน ในประเด็นของความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยกลยุทธ์หลักได้รับการรับรองในระดับมากที่สุดจำนวน 4 กลยุทธ์ กลยุทธ์รองได้รับการรับรองในระดับมากที่สุดจำนวน 9 กลยุทธ์ ระดับมาก จำนวน 4 กลยุทธ์ และวิธีดำเนินการได้รับการรับรองในระดับมากที่สุดจำนวน 58 ข้อ ระดับมากจำนวน 11 ข้อ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) กลยุทธ์หลักที่ผู้บริหารควรจะไปวางแผนเชิงรุกเพื่อนำสู่การปฏิบัติโดยเร่งด่วน คือกลยุทธ์หลักที่ 3 ระดมทรัพยากรและปัจจัยที่จำเป็นต่อการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าประเด็นวัสดุอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ตามมาด้วยด้านผลผลิต และผลลัพธ์ที่เป็นจุดอ่อนมากที่สุดตามลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล นอกจากนี้ยังมีภาวะคุกคามจากสภาพแวดล้อมภายนอกอีกหลายประการ เช่น นโยบายของรัฐบาล สภาพสังคม และสภาพเศรษฐกิจ

2) ผู้บริหารและครูควรได้รับการพัฒนาอย่างเข้มตามมาตรฐานตำแหน่งและวิทยฐานะ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์และผลผลิตที่มีคุณภาพ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าด้านผลลัพธ์และผลผลิตเป็น

จุดอ่อนของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ซึ่งปัจจัยนำเข้าสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์และผลผลิตก็คือผู้บริหารและครู

3) กระบวนการบริหารเป็นจุดแข็งของการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลผู้บริหารควรกำหนดรูปแบบกระบวนการบริหารที่เป็นของตนเองและใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างจุดแข็งสำหรับการพัฒนาโรงเรียนสู่คุณภาพอย่างต่อเนื่อง

4) สถานศึกษาสามารถนำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลไปกำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นมากขึ้น ให้เกิดประสิทธิภาพและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) นโยบายการจัดการศึกษาจำเป็นต้องจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเน้นวิชาชีพที่มีอยู่ในวิถีชีวิต และท้องถิ่นที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา เพราะตัวชีวิตที่สะท้อนผลลัพธ์ของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลคือการมีงานทำในอนาคต

2) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล เนื่องจากผลการศึกษาพบว่ากระบวนการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนยังเป็นจุดอ่อนในการเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ควรครอบคลุมทักษะการพัฒนาชีวิตส่วนตนและสังคม ทักษะการเรียนรู้และทักษะพื้นฐานทางการทำงานอาชีพ

3) ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ในประเด็นกลยุทธ์แต่ละด้าน เช่น การเร่งรัดจัดการศึกษาที่ตอบสนองการมีงานทำในอนาคต การเสริมสร้างการยกระดับคุณภาพผู้เรียน การระดมทรัพยากรและปัจจัยที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษา และการขับเคลื่อนการเรียนรู้ด้วยพลังของรัฐและชุมชน เพื่อเสริมพลังความร่วมมือ

4) ควรมีการวิจัยติดตามการนำกลยุทธ์การบริหารจัดการของสถานศึกษาไปใช้ว่ามีผลอย่างไรบ้างในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงผลกระทบต่อโรงเรียน ครู นักเรียน และชุมชน

บรรณานุกรม

- จินตนา เทียมทิพรและคณะ. (2555). รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกรุงเทพ. กรุงเทพฯ: สถาบันการพลศึกษา.
- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2552). แนวคิดและหลักการจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning). การบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อโลกใบเล็ก. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- รังสรรค์ มณีเล็ก. (2549). การวางแผนเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิพย์พับลิเคชั่น.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2551). วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฮักกินส์, เจ. (2554). 101 เทคนิคการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ [101 creative problem solving techniques] (วิทยา สุเหตุดำรง และ ธนะศักดิ์ พิงฮั่ว, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ไอ.ที.สแควร์.
- ยลพรชัย ศิริรัตน์ และ มัทนา วังถนอมศักดิ์. (2561). ตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่10 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2562)
- สถาพร พงษ์พิบูล. (2560). การบริหารการศึกษากับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21.วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา Vol. 28 No. 2 (2017)
- ปกเกศ ชนะโยธา. (2557). การพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา.มหาวิทยาลัยราชภัฏ (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). สืบค้นเมื่อ 17 มีนาคม 2563 จาก <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/45406>
- จันทิมา อังษะสวัสดิ์. (2556). การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรทิพย์ หลักเฉลิมพร. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สุภาภรณ์ บัวจันทร์. (2561). แนวทางพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กใน
อำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ทางการศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1.

การศึกษาค้นคว้า อีสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร.

Madaus, G.F., Scriven, M.S., & Stufflebeam, D.L. (1983). Evaluation models viewpoints on
educational and human services evaluation. 8 th ed. Boston: Kluwer-Nijhoff
Publishing.